

EDITORIAL

Proposta etimològica de Margarida Castells per al topònim La Fatarella: LA SENIETA
El topònim actual de La Fatarella pot tenir el seu origen en l'àrab andalusí *al-khattaara* (> alkhtára > alfatara > la fatara), amb la progressiva substitució de l'article determinat àrab '-al' per l'article neollatí 'la', l'evolució del fonema consonàntic àrab 'kh' al català 'f' i l'addició del sufix romanç de diminutiu '-ella' (la fatar[*a* > e]lla). La formació d'aquest tipus híbrid de mot està molt ben documentada al corpus lèxic de la llengua catalana.

La paraula *khattaara* és pròpia del feix dialectal de l'àrab nord-africà occidental i s'usa per a designar un sistema d'irrigació especialment dissenyat per a aprofitar les aigües del subsòl per al regadiu i que inclou elements subterranis, com ara les mines, i de superfície, amb enginyers tals com les sènies (o sínies). El sistema, i la denominació corresponent de *khattaara*, es desenvolupà especialment a partir de la segona meitat del segle XI en la regió del sud del Marroc, en època de la dinastia almoràvit (1070-1146) i és prou coneguda fins ara la gran *khattaara* de les rodalies de Marràkeix (ciutat fundada pels almoràvits l'any 1070). L'ús del mot *khattara* en la Terra Alta pot ser indicativa de l'existència en la zona d'un nucli de població procedent d'aquelles regions del sud del Marroc que s'hi instal·là amb l'arribada dels almoràvits a la península Ibèrica i el moviment migratori que propicià, del Nord d'Àfrica fins a la frontera superior de l'Àndalus.

ACTIVITATS

Trobada amics i amigues de la Fundació
El dia 5 d'abril, coincidint amb l'inici del curs de pedra en sec, ens vam trobar els amics i amigues de la Fundació. Primer vam presentar el calendari d'activitats i el pressupost i després vam anar a menjar una clotxa als Canyets. Durant la trobada vam donar uns llibres del projecte TERRISC, que aprofitem per dir-vos als qui els vulgueu que només heu de passar a recollir-los per la Fundació.

Presentacions de llibres

El 26 d'abril, coincidint amb el dia que se celebrava Sant Jordi a la Fatarella, es va presentar el llibre de poemes *Esperit de llima* d'Ester Suñé, publicat per Editorial Andorra. Aquest acte el vam organitzar conjuntament amb l'editorial i el Centre d'Estudis de la Fatarella (CEFA). La presentació es va fer a la sala de vídeo del Casal i va ser tot un èxit, tant pel que fa a l'assistència com el recital de poesies de l'Ester que ens van oferir la Cinta Mulet (poeta d'Horta de Sant Joan) i l'Ester acompanyada al piano pel músic fatarellenc Xavi Font.

ACTIVITATS

Restauració de la sinya de ca la Marta
El dia 14 de juny s'havia d'acabar la restauració de la sinya però, gràcies a les pluges, s'ha retardat l'acabament del curs, ara previst per a la primera setmana de juliol.

A aquest curs s'hi han apuntat 24 persones de llocs i oficis ben diferents. Fins ara s'han pogut fer quatre classes pràctiques i dues xerrades, una sobre sistemes d'irrigació islàmics, a càrrec de la medievalista Helena Kirchner, i l'altra sobre toponímia i etimologia, a càrrec de la filòloga Margarida Castells. Totes dues xerrades van ser molt interessants.

Guia didàctica de la pedra de calar

El 10 d'abril es va presentar la guia als mestres i als centres de recursos pedagògics. Aquesta guia us la podeu descarregar des del web de la Fundació i, si en voleu més informació o us interessa per alguna cosa, no dubteu a demanar-nos-la. Feu-ne difusió entre els vostres coneguts.

DEDUCCIONS FISCALS

Abans del 31 de desembre podeu fer donacions a la Fundació El Solà que us permetran gaudir d'un 20% de deducció en la vostra declaració de renda.

ACTIVITATS

Sortida amb els amics de la Fundació
Aquest any la sortida, com ja havíem anunciat, serà a Horta de Sant Joan el dissabte 12 de juliol.

Ens faran de guies dos bons coneixedors del territori i ens prepararan una paella en una finca seua a la muntanya. El preu de la sortida serà d'uns 5 €. Els qui tingueu ganes de venir, poseu-vos en contacte amb nosaltres abans del 8 de juliol. Les places són limitades.

Exposició de gravats i escultures al mes d'agost

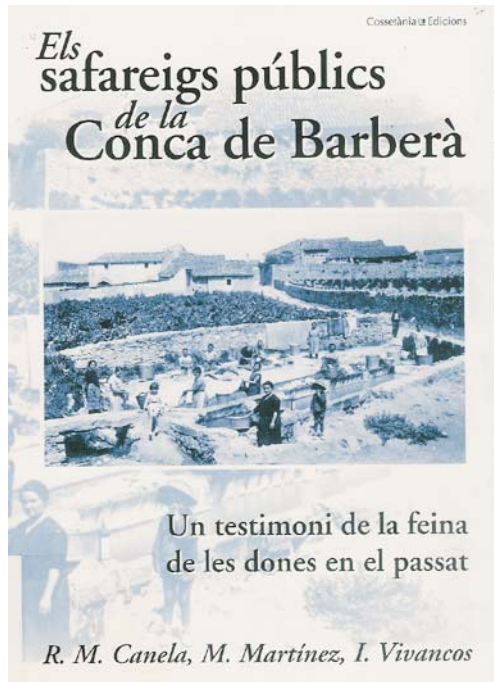
De l'1 al 30 d'agost es podrà visitar l'exposició de gravats i escultures *Repensar el paisatge* de Miquel Lligadas (Capçanes). La inauguració serà el divendres 1 d'agost, a les 20 h.

INFORMACIONS

Presentació llibre setembre

El dissabte 13 de setembre presentarem el llibre *Els safareigs públics de la Conca de Barberà. Un testimoni de la feina de les dones del passat* de Rosa M. Canela, Manel Martínez i Iolanda Vivancos, editat per Cossetània. Coincidint amb la presentació del llibre aprofitarem per fer un taller d'elaborar sabons de manera tradicional i presentarem un vi de la Conca de Barberà, de la Cooperativa l'Olivera. Si esteu interessats a assistir-hi us podeu posar en contacte amb la Fundació.

JORNADES I CONGRESSOS

Assistència al procés participatiu del catàleg del paisatge de les Terres de l'Ebre

El dimarts 17 de juny, al Consell Comarcal de la Terra Alta es va fer una reunió participativa per presentar els resultats del treball, que coordinen l'Observatori del Paisatge i l'Institut de Desenvolupament

INFORMACIONS

de les Terres de l'Ebre, de cara a elaborar el catàleg del paisatge de les Terres de l'Ebre. Hi van assistir diferents representants d'entitats de la comarca de la Terra Alta (el que es debatia era el catàleg de la Terra Alta) i, per una majoria contundent, es va decidir incloure en l'informe els perjudicis que pot comportar per a la comarca de la Terra Alta la instal·lació massiva d'aerogeneradors i es va demanar que aquest catàleg fos vinculant. Podeu consultar part d'aquests catàlegs al web de l'Observatori: www.catpaisatge.net

Fiera di a Pietra

El cap de setmana del 12 de juliol de 2008 tindrà lloc a la localitat de Lumio (Còrsega) la 15a Fira de la Pedra, on es presentaran els resultats del programa EQUAL, «Saber fer tradicional i oficis amb futur». Durant aquesta fira hi haurà mostres del treball amb la pedra i xerrades d'experiències del treball amb la pedra de França i Mallorca. Es presentarà la pel·lícula *El saber fer tradicional, oficis amb futur* i la Carta de qualitat d'oficis tradicionals, sobretot de constructors en pedra en sec. Tant la pel·lícula com els documents els podreu consultar a la Fundació a partir del 12 de juliol.

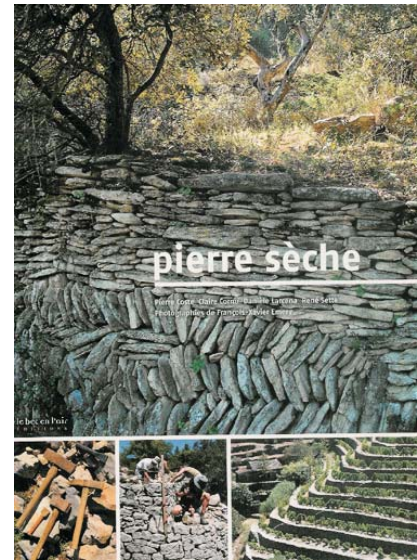
XI Congrés internacional pluridisciplinari de construccions en pedra en sec

A finals d'octubre o a principis del mes de novembre (per confirmar), tindrà lloc a la comunitat italiana de Locorotondo, al costat d'Alberobello i Bari, l'XI Congrés internacional de la pedra seca. Qui estigui interessat a presentar una ponència té temps fins al dia 1 d'agost enviant-la a l'adreça de correu. Ja us anirem informant a mesura que rebem més notícies de l'acte.

INFORMACIONS

NOVETATS BIBLIOGRÀFIQUES

Aquests darrers mesos han arribat a la biblioteca un gran nombre de novetats de temàtica diversa, la portada del llibre que us mostrem *Pierre Sèche* de l'Ed. le bec en l'air és un llibre que fa un resum de la pedra en sec de tot el món, amb molts exemples de França, també en surt un de la Fatarella, també fa ude com construir un mur i al ppedra en sec avui.

VEÏNS

18ena Trobada cultural de l'Associació Cultural del Matarranya a la localitat de la Sorollera (Matarranya), el dia 9 d'agost de 2008. Hi actuarà el grup Turnez & Sessé. Per a més informació podeu accedir a la pàgina web www.ascuma.org.

HORARI:
Dimarts, dijous i dissabte de 9.30 a 13.30 h.

Dimecres i divendres de 16 a 20 h.

Fets delictius en la gestió de la central nuclear Ascó I, interessant i contundent la notícia del 15 de juny a El País, "les conductes i les conseqüències d'una mala praxi dels operadors de la planta (Endesa i Iberdrola): **fuita radioactiva a l'exterior amb risc per a la població i manipulació dels sistemes de mesura de radioactivitat estan tipificades com a delictes pels Articles 341 i 342 del Codi Penal**".

FUNDACIÓ
el solà

C. el Solà 23
43781 - LA FATARELLA
TERRA ALTA (Tarragona)
elsola@fundacioelsola.org
www.fundacioelsola.org
tel. i fax 977 413902